

Sygn.akt III AUa 1195/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SO del. Bohdan Bieniek

Protokolant: Edyta Katarzyna Radziwońska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy J. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 października 2012 r. sygn. akt III U 614/12

oddala apelację.

sygn. akt III AUa 1195/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 6 lipca 2012r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227), odmówił J. J. prawa do emerytury, ponieważ nie legitymował się on wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym. Organ rentowy przyjął, że udowodnił on okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 12 lat 7 miesięcy i 27 dni.

W odwołaniu od tej decyzji J. J. m.in. wskazał na jej krzywdzący charakter, gdyż nie uwzględniała ona ponad 3 lata okresów składkowych i 15 lat okresów nieskładkowych, w tym opieki nad matką i dziećmi. Wskazał, że nieudokumentowane okresy pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w S. mogliby potwierdzić świadkowie.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 19 października 2012r. oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że organ rentowy prawidłowo do stażu emerytalnego zaliczył wnioskodawcy okres studiów na Politechnice (...) od 1 października 1968r. do 30 września 1969r., oraz okresy zatrudnienia: od 1

października 1969r. do 30 kwietnia 1971r. w Wyższej Szkole (...) w O., od 1 maja 1971r. do 31 grudnia 1973r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w O., od 1 stycznia 1975r. do 30 czerwca 1975r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w E., od 1 lipca 1975r. do 30 września 1977r. w Komitecie Wojewódzkim (...) w S., od 1 października 1977r. do 31 sierpnia 1978r. w Przedsiębiorstwie (...) w O., od 1 września 1978r. do 31 stycznia 1979r. w Przedsiębiorstwie(...)w S., od 1 lutego 1979r. do 31 lipca 1980r. w Rejonowej (...) w Osiedli (...) w S., od 1 czerwca 1987r. do 31 stycznia 1988r. w (...) Towarzystwie (...) w (...), od 1 czerwca 1988r. do 31 marca 1989r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. (...) od 1 sierpnia 1989r. do 31 sierpnia 1989r. w Zakładzie (...) w Ż. i od 19 kwietnia 1994r. do 15 lipca 1994r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Sp. z o.o. w Ż..

Sąd pierwszej instancji nie zaliczył wnioskodawcy do stażu emerytalnego okresu studiów na Politechnice (...) od 1 września 1967r. do 30 września 1968r., bowiem na okoliczność, że wnioskodawca studiował w tym czasie nie przedłożył żadnego dokumentu. Natomiast okres od 1 października 1969r. do 31 grudnia 1973r. został mu zaliczony do okresu składkowego z racji zatrudnienia. Sąd nie zaliczył również okresu prowadzenia przez wnioskodawcę zakładu murarskiego od 10 września 1980r. do 30 kwietnia 1984r., ponieważ nie opłacił on za ten okres składek na ubezpieczenie społeczne a zgodnie z art. 5 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty dla płatników składek zobowiązanych do opłacania składek na własne ubezpieczenia emerytalne i rentowe, nie uwzględnia się okresu, za który nie zostały opłacone składki, mimo podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w tym okresie.

Sąd Okręgowy do stażu emerytalnego nie zaliczył wnioskodawcy okresów: opieki nad chorą matką gdyż nie została ona zaliczona, zgodnie z art. 7 pkt. 7 w/w ustawy, do I grupy inwalidów, ani uznana za całkowicie niezdolną do pracy; opieki nad dziećmi od 1 lutego 1988r. do 31 maja 1988r. i od 1 września 1989r. do 31 grudnia 1990r. (łącznie 1 rok i 9 miesięcy), bowiem opieka ta budziła wątpliwości; zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 1 stycznia 1974r. do 31 grudnia 1974r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 1 maja 1985r. do 31 maja 1987r., ponieważ uznał za zbędne badanie możliwości uwzględnienia tych okresów, gdyż ich zaliczenie pozwoliłoby uzyskać staż w wymiarze jedynie 18 lat, 11 miesięcy i 27 dni.

Apelację od powyższego wyroku wniósł J. J..

Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił Sadowi, że bezzasadnie nie uwzględnił dwóch lat studiów dziennych w Wyższej Szkole (...) w O. od 1 września 1967r. do 30 września 1969r. oraz okresów pracy: w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 1 stycznia 1974r. do 31 grudnia 1974r., w P.Z. (...) przy remoncie i rozbudowie Zakładów (...) w Ł. od 1 maja 1985r. do 30 czerwca 1987r. oraz okresu opieki nad matką sprawowanej od czerwca 1995r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy oraz dokonał, zgodnie z wytycznymi z art. 233 § 1 k.p.c., oceny zgromadzonego materiału dowodowego. W szczególności trafnie przyjął, że wnioskodawca nie legitymuje się odpowiednim okresem składkowym i nieskładkowym, zezwalającym na przyznanie mu prawa do emerytury, w myśl przepisów art. 27, 28, 29, czy 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela i akceptuje ustalenia Sądu pierwszej instancji oraz argumentację prawną przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Jednym z warunków, wymaganych do przyznania prawa do emerytury, na mocy przepisów art. 27, 28, 29 oraz 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest legitymowanie się odpowiednim okresem składkowym i nieskładkowym. Najkrótszy okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący, co najmniej 20 lat, został określony w art. 28 ustawy, przy emeryturze o obniżonym o pięć lat stażu ubezpieczeniowym. Wnioskodawca jednak nie legitymuje się, co najmniej 20 – letnim stażem ubezpieczeniowym, ponieważ wykazał jedynie 12 lat 7 miesięcy

27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 11 lat 7 miesięcy 27 dni okresów składkowych i 1 rok okresów nieskładkowych.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo nie zaliczył do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy okresu studiów dziennych w Wyższej Szkole (...) w O. gdyż z zaświadczenia (...) z dnia 6 lutego 2013r. (k. 38), wynika wprawdzie, że od 1 października 1966r. do 14 czerwca 1967r. był studentem Wyższej Szkoły (...) w O., ale studiów nie ukończył gdyż dnia 14 czerwca 1967r. został skreślony z listy studentów. Do stażu emerytalnego nie można zaliczyć okresu nieukończonych studiów, bowiem zgodnie z art. 7 pkt 9 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, okresem nieskładkowym jest wyłącznie okres nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów.

Natomiast okres studiów dziennych wnioskodawcy w Wyższej Szkole (...) w O. został prawidłowo uwzględniony jako okres nieskładkowy wyłącznie od 1 października 1968r. do 30 września 1969r., chociaż z zaświadczenia Politechniki (...) z dnia 3 lutego 2012r. (k. 4 akt emerytalnych) wynika, że wnioskodawca studiował na tej uczelni od 1 października 1968 r. do 27 czerwca 1973r. Okres studiów na tej uczelni po dniu 30 września 1969r. nie mógł zostać uwzględniony, gdyż do stażu emerytalnego zostały zaliczone jako okresy składkowe okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 1 października 1969r. do 30 kwietnia 1971r. w Wyższej Szkole (...) w O. oraz od 1 maja 1971r. do 31 grudnia 1973r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w O. (dowód: raport ustalenia uprawnień do świadczenia zatrudnienia znajdujący się w aktach ZUS). A jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, okresu odbywania studiów i jednoczesnego zatrudnienia nie można zaliczyć do stażu emerytalnego podwójnie, zarówno jako okresu składkowego, i nieskładkowego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego kwestia możliwości zaliczenia wskazanych w apelacji okresów zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 1 stycznia 1974r. do 31 grudnia 1974r. w wymiarze 1 roku, w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 1 maja 1985r. do 30 czerwca 1987r. w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy, a także okresu opieki nad matką nawet od czerwca 1995r. do końca roku 1998 (3 lata i 6 miesięcy – przy teoretycznym założeniu, że taką opiekę sprawował) nie miała znaczenia dla przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury, na podstawie art. 28 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zsumowanie tych okresów z okresami składkowymi i nieskładkowymi niekwestionowanymi przez organ rentowy dałoby w sumie 14 lat 9 miesięcy 27 dni okresów składkowych oraz 4 lat 6 miesięcy okresów nieskładkowych. J. J. legitymowałby się zatem okresem składkowym i nieskładkowym w łącznym wymiarze 19 lat 3 miesięcy i 27 dni, a zatem niższym od wymaganych 20 lat. Należy przy tym mieć na uwadze art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który, przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczeniu jej wysokości, zezwala na zaliczenie okresów nieskładkowych jedynie w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Stąd nawet maksymalne zaliczenie okresów opieki nad dziećmi (1 rok 9 miesięcy) i matką (3 lata i 6 miesięcy) - przy założeniu ich udowodnienia przez wnioskodawcę - oraz okresów zatrudnienia nie dałoby stażu emerytalnego w wymiarze wymaganych 20 lat, a jedynie 19 lat 8 miesięcy i 21 dni.

Z tych też względów niecelowym było prowadzenie postępowania dowodowego, celem ustalenia zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. od 1 stycznia 1974r. do 31 grudnia 1974r., w P.Z. (...) przy remoncie i rozbudowie Zakładów (...) w Ł. od 1 maja 1985r. do 30 czerwca 1987r. oraz opieki nad matką, gdyż wnioskodawca nawet po udowodnieniu tych okresów nie uzyskałby wymaganego stażu, a tym samym uprawnień emerytalnych.

Decyzja organu rentowego ma bowiem rozstrzygać o prawie do konkretnego świadczenia (lub o jego wysokości) jako całości, a nie o poszczególnych elementach składających się na to prawo.

Należy ponadto stwierdzić, że wyrok ustalający istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego lub prawa jest dopuszczalny w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyjątkowo i tylko wówczas, gdy przepis tak stanowi, np. w sprawach o ustalenie istnienia lub nieistnienia obowiązku ubezpieczenia, obowiązku opłacania składek, zwrotu nienależnego świadczenia. Regułą jest zatem, że sąd ubezpieczeń społecznych w trybie rozpoznania odwołania od

decyzji organu rentowego przyznaje konkretne świadczenie lub określa jego wysokość (podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2008r., I UK 267/07, niepubl.). Nie jest zatem dopuszczalne w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie wyroku ustalającego spełnienie przez ubezpieczonego niektórych warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia i przyznającego to świadczenie pod warunkiem spełnienia pozostałych warunków w przyszłości.

Z uwagi na to, że wnioskodawca nie legitymuje się, co najmniej dwudziestoletnim okresem składkowym i nieskładkowym, brak było podstaw do przyznania mu prawa do emerytury, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w wyroku.